

KULTURMINNET RS 14 «STAVANGER»

- en kraftig bro til sjøredningstjenestens pionertid.

I dag er det 100 år siden Larviks verdenskjente båt- og skipsbygger, Colin Archer, døde. Mange av båtene han tegnet og bygget seiler fortsatt – langs Norges kyster og på fjerne hav. Colin Archers tegninger har aldri fått støve ned, men er i årenes løp brukt som utgangspunkt for å bygge nye båter – også det over hele verden.

Undertegnede har begge gjennom flere år og med ulike roller arbeidet for å gi RS 14 «Stavanger» et trygt hjem, der redningsskøyta samtidig får mulighet til å by på seg selv. For det er ikke en hvilken som helst båt som er landsatt på Tollerodden i Larvik!

Colin Archers redningsskøyte RS 14 «Stavanger» (kjent fra 500-lappen) ble bygget på Tollerodden i 1901. Gjennom nesten 40 års tjeneste for Redningselskapet assisterte «Stavanger» 3010 båter og skip, hvorav mange ble reddet fra totalforlis. 53 mann er ført opp som reddet fra den sikre død, men mange flere hadde omkommet dersom den tidlige assistansen ikke hadde vært der.

Det spesielle med akkurat «Stavanger» er at hun har overlevd og er blitt en «tidsmaskin». «Stavanger» har verken motor eller annen moderne utrustning og framstår i det hele som en ekte «1901-modell». Dermed er hun en kraftig bro tilbake til den norske sjøredningens pionertid og videre tilbake til Colin Archers virksomhet på Tollerodden. «Stavanger» er ganske enkelt et av fylkets og landets viktigste kulturminner! Fordi denne Archer-redningsskøyta er eksepsjonelt godt bevart, må den videre ivaretagelsen skje under sikre forhold på land. Slik det er gjort med både vikingskipene, polarskipet «Fram» (også Colin Archer) og noen andre særlig verdifulle fartøyer.

Egentlig er det for godt til å være sant at «Stavanger» etter 120 farefulle år er tilbake der hun ble skapt. Og ikke nok med det: Hun har eiere som forstår hvilket klenodium de eier og som nettopp vil gi skøyta et trygt hjem og la henne få spille en positiv rolle overfor hele allmennheten. Vi setter vår lit til at ansvarlige myndigheter verdsetter dette og bidrar positivt til å realisere Stiftelsen Tolleroddens gode intensjoner for kulturminnet RS 14 «Stavanger».

Johan J. Petersen og Torstein Arisholm